

Information från Barnhälsovårdsenheten i
Region Stockholm till vårdgivare på BVC

Datum klart för start av rotavirusvaccination inom det allmänna vaccinationsprogrammet

Regeringen beslutade den 21 mars att vaccin mot rotavirus ska ingå i det allmänna vaccinationsprogrammet från **den första september 2019**. Folkhälsomyndigheten förbereder ändringar av föreskrifterna om vaccination av barn (HSLF-FS 2016:51). Förändringen innebär att vaccinet från och med den första september i år får ordinerats av behörig specialistsjuksköterska på BVC. På Folkhälsomyndighetens webbplats finns uppdaterad information om rotavirusvaccination och en presentation om vaccinet att ta del av.

Frågor och svar om vaccination mot rotavirus:
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/vaccinationer/fragor-och-svar/rotavirus/>

Fördjupad information till vården:
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/vaccinationer/vacciner-a-o/rotavirus/mer-om-rotavirusvaccin/>

PowerPoint-presentation
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/vaccinationer/informationsmaterial-om-vaccinationer/>

/Johanna Rubin, barnhälsovårdsöverläkare

Enskilda föräldrasamtal för BHV- sjuksköterskor: ny sammanslagen utbildning startar hösten 2019

Från och med hösten 2019 slås EPDS-utbildningen samman med utbildningen i samtal med pappa/icke födande förälder. Den kommer benämnas *Utbildning i enskilda föräldrasamtal*. Båda metoderna finns beskrivna på Rikshandboken
<https://www.rikshandboken-bhv.se>.

BHV-enheten erbjuder i höst två sådana utbildningar och planerar också fortsättningsvis för två utbildningar per termin. Varje kurs kommer ha 18 deltagare till skillnad från 16 deltagare i nuvarande EPDS-utbildning.

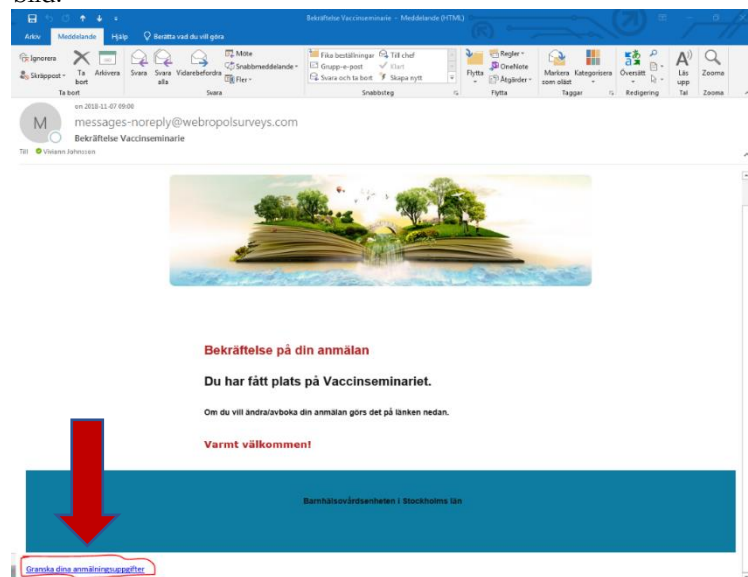
Utbildningen omfattar tre heldagar och därefter tre handledningstillfällen. Närvaro under hela utbildningen är obligatorisk. Kurskostnad är 3500 kr per deltagare. Inbjudan till utbildningen mejlas ut till alla sjuksköterskor i slutet av april 2019. Information kommer också att finnas på BHV:s hemsida på VGG.

Antagningen kommer precis som idag att utgå ifrån hur länge de sökande har arbetat på BVC. Förtur ges till behörig specialistsjuksköterska som tjänstgör på BVC-mottagningar som saknar, i EPDS utbildade, sjuksköterskor. Kravet på ett års erfarenhet av arbete på BVC är borttaget. Vi uppmanar att nya kolleger anmäler sig omgående, så får vi en bra överblick över utbildningsbehovet.

/Lotta Lindfors, vårdutvecklare

Avbokning av utbildningsplats

Om du får förhinder och behöver avboka din plats på en utbildning som du är anmäld till kan du göra det själv genom att gå in på länken "Granska dina anmälningsuppgifter" som finns längst ner i den mailbekräftelse du fick vid anmälningstillfället. Se bild:

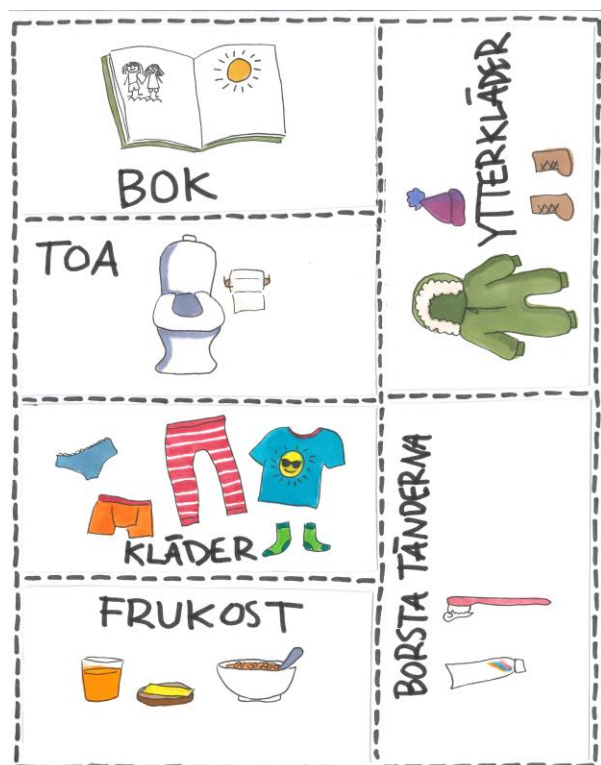

/Viviann Johnsson, administratör

BVC-Elvis: nyheter

-BVC-Elvis-hemsidan är nu uppdaterad med enkät och texter även på engelska och arabiska. Föräldrarna väljer själva språk när de loggar in.

-Nu finns två nya texter på startsidan, båda under fliken ”Vardag”: ”Bildstöd – hjälp i vardagen” och ”Daglig lekstund – varför och hur?”.

Se gärna:

<https://www.medscinet.com/bvcelvis/bildstod.asp>
<https://www.medscinet.com/bvcelvis/lekstunder.aspx>

/Lotta Lindfors, vårdutvecklare, och Clara Linnros, BHV-psykolog

Ny telefonlinje för personer som utövar våld i nära relationer

”Välj att sluta” är en ny telefonlinje dit personer som utövar eller riskerar att utöva våld i en nära relation kan ringa. År 2019–2020 kommer telefonlinjen att drivas som ett pilotprojekt i Region Stockholm och Region Skåne. Syftet med verksamheten är att fånga upp personer som utövar våld samt att stötta och motivera dem att söka hjälp vid en verksamhet i sitt närområde. En telefonlinje kan både ge hjälp i stunden för den som ringer och utgöra en länk till behandlingsverksamheter, där

personerna i fråga kan få långsiktig hjälp. Det långsiktiga målet med verksamheten är att förebygga våld i nära relationer.

Telefonlinjen har numret 020–555 666 och bemannas av personal med stor vana av att prata med personer som har en våldsproblematik. Yrkesverksamma som kommer i kontakt med målgruppen kan också ringa telefonlinjen för att ställa frågor samt beställa informationsmaterial på hemsidan <https://www.valjattsluta.se/>. Visitkort och affischer kommer finnas att beställa på svenska, engelska, arabiska, bosniska-kroatiska-serbiska, kurdiska, spanska samt persiska.

/Anna Fröjlinger, vårdutvecklare

Ny studie: Ingen koppling mellan MPR-vaccination och autism påvisas – vetenskapliga underlaget svårt att överträffa

År 2002 publicerades en dansk befolkningsbaserad registerstudie av alla barn födda i landet mellan 1991 och 1998 för att studera ett eventuellt samband mellan autismdiagnos och vaccin mot mässling, påssjuka och röda hund (1). Studien följde 537 303 barn (varav 82% var vaccinerade) under 2 miljoner person-år. Ingen koppling mellan MPR-vaccin och autism kunde då påvisas. Studien har ofta citerats och bekräftar tidigare publicerat vetenskapligt underlag inom ämnet.

Nu i mars 2019 publicerades en ny studie, också i dansk regi, med ännu större statistiskt underlag (2). Även denna studie har följt alla barn födda i Danmark mellan år 1999 och 2010. Skillnaden mot den tidigare studien är att kohorten är större och omfattar 657 461 barn varav ca 95% var vaccinerade. Barnen följdes upp under en längre period som sammanlagt uppgick till 5 miljoner person-år.

Resultaten bekräftade tidigare studier som visat avsaknad av koppling eller tidssamband mellan MPR-vaccination och autismdiagnos. Utöver detta undrade forskarna om vaccinet skulle kunna trigga autism hos särskilda riskgrupper för autism, såsom syskon till barn med autism. Inte heller detta kunde påvisas.

Enligt redaktören i Annals of Internal Medicine, där artikeln publicerades, kan man nu fråga sig om fler artiklar inom ämnet är motiverade med tanke på att evidensen redan är väldigt stark (3). De frågor sig

också om fler artiklar som bekräftar ett redan etablerat vetenskapligt underlag är vad som bäst dämpar den oro som kan finnas inför MPR-vaccination.

Referenser:

K.M. Madsen et.al A population-based study of measles, mumps, and rubella vaccination and autism, NEJM, Vol 347, No.19, Nov 7, 2002

Anders Hviid et.al. Measles, Mumps, Rubella Vaccination and Autism- A Nationwide Cohort Study, Ann Intern Med. doi:10.7326/M18-2101, 5 March 2019

Saad B.Omer et.al. Further evidence of MMR Vaccine Safety: Scientific and Communications Considerations, Ann Intern Med. doi:10.7326/M19-0596, 5 March 2019

/Sabar Nejat, Barnhälsovårdsöverläkare

Vilken slags beröm barn får påverkar deras prestationer

Forskaren Carol Dweck har studerat hur olika typer av beröm påverkar vilken inställning barn får till att anstränga sig i utmanande inlärningssituationer. Inställningen kallas ”mindset” och hon beskriver två varianter. ”Fixed mindset”, som innebär att man ser människors egenskaper som statiska och därför tenderar att vara mindre benägen till ansträngning och mer rädd för misslyckande. Den andra varianten är ett ”growth mindset” innebär att man ser egenskaper, som t. ex. intelligens, som möjliga att påverka av hur hårt man anstränger sig och arbetar. Den inställningen leder till större benägenhet att anstränga sig vid utmaningar. Enkelt uttryckt: Tänker man mer att man ÄR bra eller dålig på något vill man inte prova för då kan det visa sig att man är dålig! Vi kan ha olika mindsets kring olika typer av utmaningar, t. ex. matematik, konstnärliga eller fysiska aktiviteter.

En studie från 2018 visar att ett growth mindset påverkar barns akademiska prestation positivt i mellanstadieåldern, framför allt i ämnen som är utmanande för många, så som läsförståelse och matematik. För ämnen som är enkla för barnet spelar typen av mindset inte lika stor roll. Barn med ett growth mindset tenderar att tänka att ansträngningar lönar sig och de tillskriver både

motgångar och framgångar sina ansträngningar och strategier. Det leder till större motståndskraft när de möter svårigheter.

Nya landvinningar inom neurovetenskap har givit kunskap om den plastiska hjärnan, d.v.s. att den är mycket mer formbar än vi tidigare trott, genom att kopplingar mellan neuron ändras med nya erfarenheter. När vi övar på något byggs nya kopplingar, gamla stärks och myelinet runt nervtrådarna stärks vilket ökar hastigheten. Träning och övning är alltså oerhört viktigt för barns utveckling av färdigheter. Därför är det viktigt att stärka dem i att göra just detta: testa, träna och försöka igen!

Skillnader i mindset märks redan i förskolan och kan åtminstone till viss del föras tillbaka till vilken slags beröm de fått som små. Att säga till barn att de är smarta uppmuntrar ett fixed mindset, medan att berömma ansträngningar och hårt arbete skapar ett growth mindset. ”Bra jobbat, du anstränger dig verkligen”, ”Vi försöker igen!”

Referens:

Gunderson och Dweck, 2018, Developmental psychology, Parent Praise to Toddlers Predicts Fourth Grade Academic Achievement via Children’s Incremental Mindsets

/Clara Linnros BHV-psykolog

Aprilhälsningar från barnhälsovårdsenheten i Region Stockholm

